PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII

Această fișă descriptivă explică modul în care Tratatul privind Uniunea Europeană definește principiul subsidiarității, numeroasele domenii de politică în care se aplică și cum este monitorizată punerea sa în aplicare. În domeniile în care Uniunea nu are competență exclusivă, acest principiu poate fi aplicat dacă se poate demonstra că obiectivele acțiunii propuse nu ar fi atinse în mod eficient la nivel național, regional sau local, dar ar fi realizate mai bine la nivelul Uniunii. Această fișă descriptivă prezintă și rolul Parlamentului în respectarea principiului subsidiarității prin examinarea propunerilor legislative.

TEMEI JURIDIC

Articolul 5 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și Protocolul nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității.

OBIECTIVE

Principiul subsidiarității nu stabilește repartizarea competențelor între UE și statele membre, care este stabilită la articolele 3-6 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Subsidiaritatea reglementează condițiile în care Uniunea poate acționa în domenii în care nu are competență exclusivă. În astfel de domenii, articolul 5 alineatul (3) din TUE prevede că Uniunea poate interveni dacă poate demonstra că obiectivele urmărite nu ar fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre la nivel național, regional sau local, dar, datorită „dimensiunilor și efectelor acțiunii preconizate", acestea ar putea fi realizate mai bine la nivelul Uniunii (testul valorii adăugate).

REALIZĂRI

A. Originea și istoricul subsidiarității în UE

Principiul subsidiarității a fost consacrat în mod oficial prin TUE, semnat în 1992: TUE a inclus o trimitere la acest principiu în Tratatul de instituire a Comunității Europene (TCE). Actul unic european, semnat în 1986, introdusese deja criteriul subsidiarității în politica de mediu, însă fără a-l numi ca atare, în mod explicit. Tribunalul de Primă Instanță al Comunităților Europene a stabilit, în hotărârea sa din 21 februarie 1995 (T-29/92), că principiul subsidiarității nu era, înaintea intrării în vigoare a TUE, un principiu general de drept care trebuia verificat atunci când se examina legalitatea actelor comunitare.

Fără a modifica formularea trimiterii la principiul subsidiarității de la articolul 5 alineatul (2) renumerotat din TCE, Tratatul de la Amsterdam, semnat în 1997, a anexat la TCE un Protocol privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității („Protocolul din 1997"). Abordarea generală despre aplicarea principiului subsidiarității, stabilită anterior în Consiliul European din 1992 de la Edinburgh, a devenit astfel

obligatorie din punct de vedere juridic și supusă controlului jurisdicțional prin protocolul privind subsidiaritatea.

Tratatul de la Lisabona, semnat în 2007, care a modificat TUE și TCE, a înscris principiul subsidiarității la articolul 5 alineatul (3) din TUE și a abrogat dispoziția corespunzătoare din TCE, păstrându-i însă formularea. A fost, de asemenea, adăugată o referire explicită la dimensiunea regională și locală a principiului subsidiarității. În plus, Tratatul de la Lisabona a înlocuit Protocolul din 1997 cu un nou Protocol nr. 2, principala diferență fiind rolul parlamentelor naționale în controlul respectării principiului subsidiarității (a se vedea fișa 1.3.5).

B. Definiție

Aplicat în cadrul UE, principiul subsidiarității servește drept criteriu ce reglementează exercitarea competențelor neexclusive ale Uniunii. Acesta exclude intervenția Uniunii în cazul în care o chestiune poate fi reglementată eficient chiar de statele membre la nivel central, regional sau local. Exercitarea competențelor Uniunii este legitimă doar în cazul în care statele membre nu sunt în măsură să îndeplinească în mod satisfăcător obiectivele unei acțiuni preconizate, iar acțiunea la nivelul Uniunii poate aduce o valoare adăugată.

În temeiul articolului 5 alineatul (3) din TUE, intervenția instituțiilor Uniunii în numele principiului subsidiarității presupune îndeplinirea a trei condiții:

1. domeniul vizat nu trebuie să fie de competența exclusivă a Uniunii (competență neexclusivă);
2. obiectivele acțiunii preconizate nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre (necesitate);
3. acțiunea poate fi realizată mai bine, având în vedere dimensiunile și efectele sale, printr-o intervenție a Uniunii (valoare adăugată).

Principiul proporționalității (articolul 5 alineatul (4) din TUE) completează principiul subsidiarității: chiar și în domeniile în care Uniunea are dreptul de a acționa, conținutul și forma acțiunii sale nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor tratatului. La fel ca subsidiaritatea, proporționalitatea trebuie respectată pe tot parcursul procesului legislativ și ambele principii prevăd aceeași obligație de motivare în expunerile de motive ale propunerilor legislative.

C. Sfera de aplicare

1. Dacă se aplică principiul subsidiarității: competențele UE

Uniunea are competență exclusivă în domenii precum uniunea vamală, normele privind concurența, moneda euro, politica comercială și acordurile internaționale (articolele 3 și 4 din TFUE). Principiul subsidiarității se aplică tuturor celorlalte domenii de politică, și anume:

— „competențele partajate (concurente)” prevăzute la articolul 4 alineatul (2) din TFUE, care pot face obiectul dreptului de preempțiune al Uniunii;

— competențele cu adevărat „partajate” enumerate la articolul 4 alineatele (3) și (4) din TFUE, în domenii în care exercitarea competenței UE nu o împiedică pe

cea a statelor membre: cercetare, spațiu, cooperare pentru dezvoltare și ajutor umanitar;

— „competențele de coordonare” (politici economice, sociale și de ocupare a forței de muncă: articolul 5 din TFUE);

— „competențele de sprijinire și completare” (sănătate, industrie, cultură, educație și turism: articolul 6 din TFUE).

Dintre acestea, competențele partajate supuse dreptului de preempțiune, prevăzute la articolul 4 alineatul (2) din TFUE sunt cele mai semnificative în practică. Acestea includ următoarele domenii principale:

— piața internă;

— politica socială, așa cum este definită în TFUE;

— coeziunea economică, socială și teritorială;

— agricultura și pescuitul (cu excepția conservării resurselor biologice ale mării);

— mediul;

— protecția consumatorilor;

— transporturile;

— rețelele transeuropene;

— energia;

— spațiul de libertate, securitate și justiție;

— obiectivele comune de securitate în materie de sănătate publică.

„Preempțiune” din partea UE înseamnă că statele membre își pot exercita aceste competențe numai „în măsura în care Uniunea nu și-a exercitat competența” (articolul 2 alineatul (2) din TFUE) și își pot exercita din nou competența în măsura în care Uniunea a hotărât să înceteze să și-o mai exercite. Preempțiunea poate fi totală sau parțială: dacă Uniunea acționează în mod exhaustiv, competența devine de facto exclusivă; dacă Uniunea acționează doar parțial, statele membre își păstrează competența concurentă în măsura în care aceasta nu este acoperită de acțiunea UE.

2. Dacă se aplică principiul subsidiarității: instituțiile UE

Principiul subsidiarității privește toate instituțiile Uniunii și are o importanță practică în special în cadrul procedurilor legislative. Tratatul de la Lisabona a întărit rolul parlamentelor naționale și al Curții de Justiție în controlarea respectării principiului subsidiarității. Acesta a introdus o referire explicită la dimensiunea subnațională a principiului subsidiarității și, de asemenea, a consolidat rolul Comitetului European al Regiunilor și a deschis posibilitatea, lăsată la latitudinea parlamentelor naționale, ca parlamentele regionale care dispun de competențe legislative să participe la mecanismul de „alertă timpurie”.

D. Controlul din partea parlamentelor naționale

Potrivit articolului 5 alineatul (3) al doilea paragraf și articolului 12 litera (b) din TUE, parlamentele naționale verifică respectarea principiului subsidiarității, în conformitate cu procedura prevăzută în Protocolul nr. 2. Conform mecanismului de „alertă timpurie”,

orice parlament național sau orice cameră a unui parlament național dispune de opt săptămâni de la data la care i-a fost transmis un proiect de act legislativ pentru a adresa președintelui Parlamentului European, al Consiliului și, respectiv, al Comisiei un aviz motivat în care să expună motivele pentru care consideră că proiectul în cauză nu respectă principiul subsidiarității. Atunci când un aviz motivat este susținut de cel puțin o treime din voturile atribuite parlamentelor naționale (un vot pentru fiecare cameră în parlamentele bicamerale și două voturi pentru parlamentele unicamerale), proiectul trebuie reexaminat („cartonaș galben"). Instituția care se află la originea proiectului de act legislativ poate decide să-l mențină, să-l modifice sau să-l retragă, motivându-și hotărârea. În privința proiectelor de texte referitoare la cooperarea polițienească sau judiciară în materie penală, pragul este mai scăzut (un sfert din numărul voturilor). În cazul în care, în cadrul procedurii legislative ordinare, conformitatea unei propuneri legislative cu principiul subsidiarității este contestată cu cel puțin majoritatea simplă a voturilor atribuite parlamentelor naționale, iar Comisia decide să-și mențină propunerea, chestiunea este transmisă legiuitorului (Parlamentul și Consiliul), care se pronunță în primă lectură. Dacă apreciază că propunerea legislativă nu este compatibilă cu principiul subsidiarității, legiuitorul o poate respinge cu o majoritate de 55 % din membrii Consiliului sau cu majoritatea voturilor exprimate în Parlamentul European („cartonaș portocaliu").

Până în prezent, procedura „cartonașului galben" a fost declanșată de trei ori, iar procedura „cartonașului portocaliu" nu a fost utilizată niciodată. Prima procedură a „cartonașului galben" (mai 2012) a vizat propunerea Monti II de regulament privind dreptul de a desfășura acțiuni colective. În total, 12 camere ale parlamentelor naționale, însumând 19 voturi (pragul fiind de 18), au considerat că aceasta este incompatibilă cu principiul subsidiarității. Al doilea cartonaș galben (octombrie 2013) a fost arătat împotriva propunerii de instituire a Parchetului European. După examinarea avizelor motivate emise de 14 camere din 11 state membre, Comisia și-a menținut propunerea, susținând că ea este compatibilă cu principiul subsidiarității. Al treilea cartonaș galben (mai 2016) a contestat propunerea de revizuire a Directivei privind detașarea lucrătorilor. Comisia și-a menținut din nou propunerea, remarcând că detașarea lucrătorilor este, prin definiție, o chestiune transnațională.

Conferința organelor parlamentare specializate în chestiunile Uniunii ale parlamentelor Uniunii Europene (COSAC) servește drept platformă utilă pentru ca parlamentele naționale să facă schimb de informații referitoare la controlul subsidiarității. În plus, rețeaua de monitorizare a subsidiarității (RMS), gestionată de Comitetul European al Regiunilor, facilitează schimbul de informații între autoritățile locale și regionale și instituțiile UE. Printre membrii RMS se numără parlamentele și guvernele regionale cu competențe legislative, autoritățile locale și regionale fără competențe legislative și asociațiile autorităților locale din UE. De asemenea, RMS este deschis delegațiilor naționale ale Comitetului European al Regiunilor și camerelor parlamentelor naționale.

E. Evoluții instituționale recente

În noiembrie 2017, Comisia a înființat Grupul operativ privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient", care și-a prezentat raportul în iulie 2018. Pe baza recomandărilor sale, Comisia a publicat un „pachet privind

subsidiaritatea" în octombrie 2018, introducând o grilă de evaluare a subsidiarității și proporționalității în evaluările impactului, analize și expunerile de motive.

Principiile subsidiarității și proporționalității au fost esențiale pentru Conferința privind viitorul Europei (9 mai 2021 – 9 mai 2022), care a elaborat 49 de propuneri, cuprinzând 326 de măsuri legate de principalele priorități și dificultăți ale Europei, inclusiv chestiunea democrației. Rezoluția Parlamentului referitoare la revizuirea tratatelor (din 22 noiembrie 2023) și rezoluția sa referitoare la punerea în aplicare a dispozițiilor tratatului privind parlamentele naționale (din 17 ianuarie 2024) au solicitat consolidarea controlului subsidiarității de către Curtea de Justiție, prelungirea de la opt la douăsprezece săptămâni a termenului de care dispun parlamentele naționale, includerea avizelor parlamentelor regionale în avizele motivate naționale și introducerea unui mecanism al „cartonașului verde" care să permită parlamentelor naționale să propună inițiative legislative.

Începând cu această conferință, conceptul de „subsidiaritate activă" a câștigat în importanță. Acest concept este o abordare proactivă, prin care instituțiile UE implică autoritățile locale și regionale încă de la începutul ciclului de elaborare a politicilor, astfel încât, în loc să se limiteze la evaluarea ulterioară a conformității, ele să contribuie la elaborarea legislației în conformitate cu structura de guvernanță pe mai multe niveluri a Uniunii. Cea de-a 11-a Conferință privind subsidiaritatea din 2024 s-a axat pe tema „O mai bună legiferare și subsidiaritatea activă: soluții pentru o UE care produce rezultate". În raportul său anual pe 2024 privind subsidiaritatea și proporționalitatea, Comisia a reafirmat că subsidiaritatea activă și implicarea deplină a autorităților locale și regionale rămân priorități-cheie pentru legislatura 2024-2029. Parlamentul a reiterat acest accent în raportul său din 2026 privind îmbunătățirea legiferării, care se referă la 2023 și 2024.

F. Controlul jurisdicțional

Respectarea principiului subsidiarității poate fi verificată a posteriori (după adoptarea actului legislativ) printr-o procedură de control jurisdicțional la Curtea de Justiție a Uniunii Europene, așa cum prevede protocolul. Cu toate acestea, instituțiile Uniunii au o marjă largă de apreciere proprie în punerea în aplicare a acestui principiu. În hotărârile sale în cauza C-84/94 și în cauza C-233/94, Curtea a precizat că respectarea principiului subsidiarității se numără printre condițiile incluse în obligația de motivare a actelor comunitare, în conformitate cu articolul 296 din TFUE. Această cerință este deja satisfăcută atunci când respectarea principiului reiese în ansamblu din considerentele actului respectiv și a fost deja luată în considerare la examinarea acestuia. Într-o hotărâre de referință mai recentă din 2016 (cauza C-547/14, Philip Morris, punctul 218), Curtea a reafirmat că trebuie să verifice „dacă legiuitorul Uniunii putea considera, pe baza unei fișe detaliate, că obiectivul urmărit prin acțiunea preconizată putea fi realizat mai bine la nivelul Uniunii". În ceea ce privește garanțiile procedurale și, în special, obligația de motivare în ceea ce privește subsidiaritatea, Curtea de Justiție a reamintit că respectarea acestei obligații „trebuie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare a actului atacat, ci și a contextului și a împrejurărilor speței" (punctul 225).

Un document de lucru al Parlamentului privind principiile subsidiarității și proporționalității, publicat în 2021, observă că „Curtea de Justiție nu a respins niciodată o măsură pentru încălcarea principiului subsidiarității" și sugerează că „ar

trebui înființată o cameră independentă pentru controlul subsidiarității, compusă din președinți ai curților constituționale naționale, pentru a elimina părtinirea politică și a îmbunătăți calitatea reexaminărilor legislației".

Statele membre pot introduce acțiuni în anulare în fața Curții împotriva unui act legislativ pe motive de încălcare a principiului subsidiarității în numele parlamentului lor național sau al unei camere a acestuia, în conformitate cu sistemul lor juridic. Acest tip de procedură poate fi deschisă și de Comitetul European al Regiunilor, împotriva actelor legislative pentru adoptarea cărora TFUE prevede consultarea sa. Recentul raport Draghi privind competitivitatea UE a susținut că, în pofida unor competențe atât de importante, acești actori nu au contestat de multe ori propunerile legislative ale Comisiei. Raportul pledează pentru o analiză la nivelul UE care să examineze motivele care stau la baza unei astfel de abordări din partea parlamentelor naționale.

În august 2024, un parlament național a introdus prima acțiune pentru încălcarea principiului subsidiarității în temeiul Protocolului nr. 2 împotriva Regulamentului (UE) 2024/1351 privind gestionarea azilului și migrației (cauza C-553/24, introdusă de Adunarea Națională a Franței). Această acțiune de referință, inițiată de doar 60 deputați din 577 în temeiul articolului 88-6 din Constituția franceză, demonstrează că controlul subsidiarității a devenit accesibil minorităților parlamentare din anumite parlamente naționale, ceea ce ar putea consolida supravegherea democratică și asigurarea respectării subsidiarității atât la nivel național, cât și la nivel european.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul a fost la originea conceptului de subsidiaritate, propunând, la 14 februarie 1984, odată cu adoptarea proiectului Tratatului privind Uniunea Europeană, o dispoziție potrivit căreia, în cazurile în care tratatul conferă Uniunii o competență concurentă cu competențele statelor membre, acestea din urmă sunt îndreptățite să acționeze dacă Uniunea nu a adoptat un act normativ. De asemenea, propunerea insistă asupra faptului că Uniunea nu ar trebui să intervină decât în cazul acelor sarcini care pot fi îndeplinite mai eficient în comun decât dacă statele ar acționa separat.

Parlamentul a reluat aceste propuneri în numeroase rezoluții (de exemplu cele din 23 noiembrie și 14 decembrie 1989, 12 iulie și 21 noiembrie 1990 și 18 mai 1995), în care își reafirma sprijinul față de principiul subsidiarității.

A. Acordurile interinstituționale

Parlamentul a adoptat o serie de măsuri pentru a-și asuma rolul care îi revine în temeiul tratatelor în ceea ce privește aplicarea principiului subsidiarității. Astfel, Regulamentul de procedură al Parlamentului dispune, la articolul 43, că, „la examinarea unei propuneri de act legislativ, Parlamentul acordă o atenție deosebită respectării de către propunere a principiilor subsidiarității și proporționalității." Comisia pentru afaceri juridice este comisia parlamentară cu responsabilitate orizontală pentru monitorizarea respectării principiului subsidiarității. În acest sens, comisia JURI elaborează în mod periodic un raport referitor la rapoartele anuale ale Comisiei privind subsidiaritatea și proporționalitatea.

La 25 octombrie 1993, Consiliul, Parlamentul și Comisia au semnat un acord interinstituțional privind procedurile pentru punerea în aplicare a principiului subsidiarității care demonstrează în mod clar voința celor trei instituții de a lua măsuri decisive în acest domeniu, angajându-se astfel să respecte principiul subsidiarității. Acordul definește, prin intermediul unor proceduri de reglementare a aplicării principiului subsidiarității, modalitățile de exercitare a competențelor pe care tratatele le conferă instituțiilor Uniunii, astfel încât să poată fi îndeplinite obiectivele prevăzute de tratate. Comisia s-a angajat să țină cont de principiul subsidiarității și să demonstreze respectarea acestuia. Același lucru este valabil pentru Parlament și Consiliu, în cadrul competențelor ce le sunt conferite.

În conformitate cu Acordul interinstituțional încheiat la 13 aprilie 2016 între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind o mai bună legiferare (care înlocuiește Acordul din decembrie 2003 și Abordarea comună interinstituțională a evaluării impactului din noiembrie 2005), în expunerile de motive Comisia trebuie să explice măsurile propuse din perspectiva principiului subsidiarității și să țină seama de acesta în evaluările de impact pe care le realizează. În plus, la încheierea Acordului-cadru privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisia Europeană (adoptat la 28 aprilie 2026 și care înlocuiește acordul din 2010, astfel cum a fost modificat în 2018), Parlamentul și Comisia au convenit să coopereze în domeniul relațiilor cu parlamentele naționale și al punerii în aplicare a Protocolului nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității. În cadrul acestei cooperări, dacă pragurile prevăzute la articolul 7 din Protocolul nr. 2 sunt atinse, Comisia prezintă traduceri ale tuturor avizelor motivate din partea parlamentelor naționale, împreună cu propria sa poziție.

B. Rezoluțiile Parlamentului European

În rezoluția sa din 13 mai 1997 privind raportul „O mai bună legiferare 1997”, Parlamentul European susținuse deja că principiul subsidiarității este un principiu juridic obligatoriu, amintind că aplicarea acestuia nu ar trebui să creeze obstacole pentru exercitarea competențelor exclusive ale UE și nici nu ar trebui să implice o contestare a acquis-ului comunitar (în prezent acquis-ul UE). În rezoluția sa din 8 aprilie 2003 privind raportul „O mai bună legiferare 2000”, Parlamentul a precizat că ar fi de preferat ca soluționarea controverselor să survină la nivel politic, ținând însă seama de propunerile Convenției pentru viitorul Europei referitoare la instituirea unui „mecanism de alertare timpurie” a parlamentelor naționale în privința subsidiarității. Acest mecanism a fost introdus, într-adevăr, în Tratatul de la Lisabona (a se vedea mai sus și fișa 1.3.5).

În rezoluția sa din 13 septembrie 2012 privind cel de al 18-lea raport cu tema „O mai bună legiferare”, Parlamentul a salutat implicarea mai mare a parlamentelor naționale în controlul propunerilor legislative în contextul principiilor subsidiarității și proporționalității și a propus să fie examinate modalitățile prin care să fie eliminate eventualele obstacole care împiedică participarea parlamentelor naționale la mecanismul de control al subsidiarității.

În rezoluția sa din 18 aprilie 2018 referitoare la rapoartele anuale 2015-2016 privind subsidiaritatea și proporționalitatea, Parlamentul a remarcat creșterea accentuată a numărului de avize motivate prezentate de parlamentele naționale, ceea ce evidențiază

implicarea lor tot mai mare în procesul decizional al Uniunii. Parlamentul a salutat, de asemenea, interesul parlamentelor naționale de a avea un rol mai proactiv, prin utilizarea unei proceduri de tip „cartonaș verde”. În acest sens, a recomandat utilizarea deplină a instrumentelor existente care permit parlamentelor naționale să participe la procesul legislativ fără a crea noi structuri instituționale și administrative.

În rezoluția sa din 13 februarie 2019 referitoare la stadiul dezbaterii privind viitorul Europei, Parlamentul a subliniat rolul fundamental al autorităților locale și, în special, al parlamentelor regionale cu competențe legislative. De asemenea, a luat act de recomandările «Grupului de lucru privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient”», dar a accentuat că multe dintre acestea, în special în ceea ce privește rolul parlamentelor naționale și necesitatea de a reforma sistemul de alertă timpurie fuseseră deja evidențiate de Parlament.

În rezoluția sa din 24 iunie 2021 referitoare la adecvarea, subsidiaritatea și proporționalitatea reglementărilor la nivelul UE, Parlamentul a subliniat că autoritățile locale și regionale pun în aplicare și utilizează aproximativ 70 % din legislația UE și a invitat Comisia să le implice mai mult în procesele sale de consultare și să integreze o „grilă model” pentru a evalua aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității pe tot parcursul procesului decizional. Parlamentul a evidențiat, de asemenea, că structura actuală a procedurii mecanismului de control al subsidiarității determină parlamentele naționale să dedice excesiv de mult timp evaluărilor tehnice și juridice cu termene scurte, ceea ce complică obiectivul de a avea o discuție politică mai aprofundată despre politica europeană.

În rezoluția sa din 23 noiembrie 2023 referitoare la adecvarea reglementărilor UE, la subsidiaritate și la proporționalitate, Parlamentul a remarcat creșterea semnificativă a numărului de avize motivate din partea parlamentelor naționale (de la 9 în 2020 la 34 în 2022), reafirmând, în același timp, că de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona nu a fost folosită niciodată procedura „cartonașului portocaliu”. Parlamentul a solicitat implicarea mai timpurie a parlamentelor naționale în procedura legislativă și explicații mai detaliate din partea Comisiei pentru a permite evaluări solide ale subsidiarității. De asemenea, Parlamentul a îndemnat Consiliul să sporească transparența prin publicarea mai multor documente, în special a pozițiilor statelor membre, consolidând astfel controlul parlamentar.

În rezoluția sa din 17 ianuarie 2024 referitoare la punerea în aplicare a dispozițiilor tratatului privind parlamentele naționale, Parlamentul a luat act de solicitarea parlamentelor naționale de a prelungi termenul de opt săptămâni pentru emiterea avizelor motivate și a solicitat introducerea unei perioade de douăsprezece săptămâni în cadrul următoarei revizuiri a tratatului. Parlamentul a sugerat și instituirea unei proceduri a „cartonașului verde”, prin care cel puțin o treime din parlamentele naționale ar putea solicita Comisiei sau Parlamentului să prezinte propuneri legislative, influențând astfel în mod pozitiv dezbaterile la nivel european.

Această fișă descriptivă este pregătită de Departamentul tematic pentru justiție, libertăți civile și afaceri instituționale al Parlamentului European. Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați site-ul Comisiei pentru afaceri juridice.

Christophe BEAUDOUIN / Mariusz Maciejewski
05/2026